

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 90.

V Ljubljani, v sredo 21. aprila 1886.

Letnik XIV.

Govor gosp. poslanca Viteziča

v državnem zboru dne 13. aprila 1886.

(Konec.)

Pri tem slučaju, ki je, kakor ste videli, popolnoma sličen onemu, ki sem ga jaz omenjal, — kajti v obeh slučajih se gre za vloge obstoječe iz pisem, in to v drugem za pooblastilo, v prvem za zapisnik neke seje, v obeh slučajih pa so ugovori in pritožbe, ki so se predložili vrhovni gosposki, in ktere je povsod prva instanca a limine zavrnila — je najvišji sodni dvor postopal z vso strogostjo, za pritožbo po meni navedeno pa niti besedice ni imel. (Čujte! na desni.)

Najvišja sodnija je le kar potrdila, kar je trgovinska sodnija zavrnila in dobro je bilo, in to iz naslednjih vzrokov: prvič se sme postava z dne 25. maja 1883, št. 70, rabiti le pri pravnih zadevah, drugič, ker ta postava rabo slovenščine le pri isterskih sodnijah dopušča, Trst pa ne spada k Istri in tretjič, ker se v pravnih zadevah rabi § 4 patenta od 9. avgusta 1854 in ker je pri trgovski sodnji v Trstu nemščina in italijanščina v rabi. Na podlagi tega, kar smo ravno slišali, nam pač ni več mogoče v Istri, kjer je vendar ogromna večina prebivalstva slovanskega rodú, najnavadnejših izjav o dedšinah ali prošnji za vknjižbe vlagati v jeziku, ki ga govori večina prebivalstva, če prav nam je dovoljeno, da se pri imenitnejih pravnih zadevah tega jezika poslužujemo.

Gledé vtemeljevanja usojam si pa napraviti kratko opombo. Res je sicer, da § 4 patenta z dne 9. avgusta 1854 določa, da se morajo pisane prošnje, kadar se taiste ne dotikajo pravnih zadev, izdelovati v sodniškem jeziku. Toda, ker se tukaj ne gre za notranjo, temveč za zunanjo stvar, je vendar čisto naravno, da je tukaj „sodniški jezik“ eden in tisti z deželnim jezikom. Da je res tako, razvidi se že iz Jožefinskega sodnega reda, kjer je sodniški jezik popolnoma ravnopraven deželnemu jeziku.

Kar se pa tiče drugega vzroka, da namreč Trst ne spada k Istri in da se pri sodnji, o kateri je

tukaj govorjenje, rabi le nemščina in laščina za uradni jezik, moram opomniti, da se področje one sodnije ne razteza le na Trst, temveč tudi na zdaten del Istre okoli Kopra, kjer je hrvaščina izvestno deželni jezik in prav zaradi tega mislim, da je tudi ta vzrok piškav. Vrh tega moram pa še omeniti, da že večkrat navedeni dekret z dne 22. decembra 1835 določa in sodnijam nalaga vse vloge od kraja sprejemati, naj bodo v katerem koli deželnem jeziku pisane, dalje odlok z dne 15. marca 1862 v svojem četrtem odstavku vsem sodnijam po Primorji, toraj tudi Tržaški trgovinski in pomorski sodnji, določno predpisuje, vse vloge, ki so v slovenščini pisane, sprejemati in kolikor se dá, tudi v tem jeziku reševati.

Da, še več; da so se te določbe bolje razumele, razložilo jih je c. kr. pravosodno ministerstvo povodom posebnega takega slučaja z odlokom 20. oktobra 1866 in z dekretom primorske deželne nadsodnije z dne 30. ravno tistega meseca, rekoč: „Ker ministerjalni odlok z dne 15. marca 1862 določno splošno zaukazuje, da sodnije po tistih krajih, kjer Slovani prebivajo, morajo sprejemati slovanski spisane vloge, ne da bi šele razločevale ali se take vloge dotikajo kazenskega ali civilnega predmeta, in potem, ali je poslednji pravdna ali nepravdna zadeva, se toraj na vsak način tudi sprejemanje pravnih in drugih vlog v pravnih pravnih zadevah v omenjenem sodniškem okrožji dopušča.“

Iz odloka najvišjega sodnega dvora, ki sem ga poprej omenjal, je sledilo, da si je moral društveni načelnik oskrbeti laško prestavo dotičnega zapisnika, ktero je na to še enkrat predložil z laško vlogo. To se zna, da mu jo je sodnija sedaj vgodno rešila.

Ta dogodek objavil se je dne 11. febr. t. l. ekscelenci g. voditelju pravosodnega ministerstva, s prošnjo, da naj skrbi za to, da bodo tudi isterski Slovani deležni postali ravnopravnosti, ktera jim je po temeljnih postavah obljubljena.

V seji 9. oktobra l. l. stavil sem tudi interpelacijo ekscelenci pravosodnemu ministru gledé ne-

postavnega postopanja Pazenske c. kr. okrajne sodnije povodom neke obravnave. Odgovora na to interpelacijo še nimam. V imenu in interesu prizadetih oseb prosim g. pravosodnega ministra še enkrat za odgovor na njo.

Konečno še izgled, da bode tudi videli, kako pravno varstvo da imajo isterski Slovani.

Trije duhovniki slovanske krvi tožili so vrednika laškega liberalnega lista „L'Istria“ zaradi razžaljenja časti povodom dopisa, ki ga je imenovani list objavil.

Porotna obravnava trajala je dva dni, 20. in 21. septembra 1883 in so vrednika z 11 proti 1 glasu spoznali za nekrivega. Nikakor si ne usojam to razsodbo kritikovati, pač pa moram omeniti nekoliko okoliščin, ki so s to obravnavo v tesni zvezi.

Dne 19. septembra tistega leta, toraj na predvečer obravnave napravila se je porotnikom večerja. Imen gospodov, ki so to večerjo napravili, nečem imenovati, da jih ne osramotim, kajti tista večerja jim jako malo časti dela. Po obravnavi bil je zagovornik tako breztakten, da je pohvalil izrek porotnikov in ga je celó za domoljubnega smatral. Ravno tako je jeden porotnikov, tistega, ki je vrednika krivim spoznal, javno ožigosal.

Vse to so dogodki, ki jih je vsakdo lahko bral po listih; ker jim ni nihče ugovarjal, moram si misliti, da so resnični. Iz njih pa, gospóda moja, lahko spoznate, kako daleč da so že naši nasprotniki prišli po zaslepljenosti in strasti. Jaz sam sem velik prijatelj porotnih obravnav ter jih smatram za vrlo koristno napravo. Mislim pa, da, če jih hočemo čiste ohraniti, jim moramo tudi za potrebne garancije skrbeti. Za take garancije smatram zdravo razvito pravno čut in tanjko vest; oboje to pa zahteva visoko izobraženo prebivalstvo. (Dobro! dobro! na desni.)

Kjer ni teh potrebnih lastnostij, ondi se je bati, da se bode porotna oblast zlorabila. Kar se gledé tega Istre tiče, vam povem, da se ravno ta navedeni dogodek ne kaže v najlepši luči.

Tukaj se lahko vsaj odkritosrčno izrečem, da,

LISTEK.

O propadu bolgarskega naroda pod turškim jarmom.

Unija in rusko-turška vojska l. 1877 in 1878.

Vojska leta 1877 in 1878, zasedanje Rusov v Drinopolji je bilo silo nevarno za unijo. Bali so se Rusov, katolikom sovražnih; katoliki so postali malošrčni, razkolniki so mislili, sedaj je prišel pravi čas, silili so k odpadu, silna nevarnost, ktero smo prestali, piše potem o. Brzeska, pretila je pokončati unijo. Okupacija, na novo izbujeni narodni čut je silil za zedinjenje Bolgarije v narodni cerkvi pod vodstvom eksarhata. Mnogi so bili prepričani, unija bode izginila. Vendar strah je bil pretiran. Rusi za sedaj niso bili sovražni uniji. Gubernator je storil, kar je mogel, olajšati nam obiskovanje naših vasi. Kjer so bile železnice nam je dovolil prosto vožnjo in je priporočal misijonarje krajnim oblastim. Tako smo mogli zopet obiskati svoje misijone, prej so nam to branili Čerkesi in Bažibozuki. Ruske oblasti, pravi drug dopisnik iz Drino-

polja, so zelo naklonjene našim verskim napravam. Dajali so jim straž za varstvo, ako so jih zahtevali, in kedar so se pritoževali zaradi nadležnosti, kar se zgodi povsod v obsednih krajih, našli so pravico.

Tudi uniti so ostali po večem stanovitni. Oče Brzeska, ki nam to priporoča, pravi, da nekaj zato, ker jim otroke brezplačno izrežamo; nekaj pa tudi iz prave vere. Več družin, ki so šle v Izhodno Rumelijo, je ostalo zvestih vkljubu vsem težavam. Nekaj naših vasi spada sedaj pod Izhodno Rumelijo, n. pr. Toposlar, Novo Selo. Tudi tam so ostali naši verniki stanovitni, posebno pa prebivalci iz naselbine Novo Selo. Moža preganjajo zato, ker je katolik. Ko so bili Rusi tam, so mu mlin do tal podrli, potem so mu postrelili mnogo drobnice. To prenaša brez godrnjanja, niti nas ni nikoli prosil podpore, kar drugi storé mnogokrat.

Posebno pa hvali o. Brzeska katolike v Toposlaru. Razkolniki so tam v večini, in so ponujali katolikom, naj zapusté svojo kapelo in naj se povrnejo k razkolništvu. Nepotrebno je, rekli so, čakati, da se povrne kak katoliški duhoven. Ako poneha tudi nered in zmešnjava, ne more se sedaj, ko so prišli Rusi, ohraniti unija. A vsi katoliki so

odgovorili: Tudi brez duhovnov ostanemo zvesti svoji veri. Krščevali bodeмо sami otroke, kakor so nas učili in mrtve pokopavali. Kako so se čudili razkolniki, ko so prišli katoliški duhovni, a še z ruskimi potnimi listi. Našli so tam mnogo oseb, ktere so Turki ranili, da bi denarja iz njih spravili. Redovni brat, ki je spremljal duhovne, je vsem brez razločka rane obezoval, in ta dokaz krščanske ljubezni jih je tako močno ganil, da je bilo več razkolnikov pripravljenih stopiti h katoliški veri.

A povsod unije niso bili tako stanovitni. Bolgarski razkolniški škof je storil na svojem potovanju, kar je mogel, da bi katolike zapeljal. Po nekterih vaséh ni opravil ničesa; v okolici Malko-Trnove pa je napravil mnogo zmešnjave. Poslal je dva duhovna v Magalovo, kjer imajo katoliki cerkev. Ta dva sta zbrala glavarje družin in sta jih vprašala: Ali ste Bolgari ali katoliki? Vsi so molčali. Ker se nočete spoznati za katolike, rekla sta mašnika, spadate k eksarhatu vi in vaša cerkev. A sedaj se oglasi jeden sam mož ter glasno oporeka. Katolik sem, moja družina je katoliška, ostanem katolik in naša cerkev ostane katoliška. Zbegana sta se duhovna umaknila, en sam mož je s svojim pogumom vse rešil.

če bi se mojim rojakom na izbero dalo, kdo da naj jih sodi, ali porotniki ali sodniki, ki so pravoslovje študirali, vam naravnost povem, da bi se vsi za poslednje odločili.

To so vam žalostne razmere, žalibog, da so le preveč resnične. Dogodek, ki sem ga vam navedel, vam tiste najboljše potrjuje. (Dobro! na desni.)

Irska „bill“ o nakupu zemljišč.

Proti najhujšemu napadu od strani stranke torijev in iznevere historičkih wighov, ter ene frakcije radikalcev, ministerski predsednik Gladstone nima lahkega stanja s svojim sklepom, da irski povrne svobodo in samoupravo. Vendar pa, dočim opozicija hujše buči in napada, tem odločneje gre on za svojim namenom. Na meeting, insceniran v kr. gledišču po torijevcih, kterega so se vdeleževali historični wighi Hartington, Goschen itd. je on odgovoril že v petek v dolgi zbornici s preloženjem bille za odkup zemljišča, ktero je nameraval ravno danes predstaviti. Ta billa in govor, s katerim jo je Gladstone pospremil, napravila je veliko senzacijo. V uvodu svojega govora obrnil se je Gladstone na posestnike lorde, ki živé zunaj Irske, ker to daje glavni vzrok agrarnih zločinov. Zakaj telegrafična oznanila molčé, ali je Gladstone razložil, da upravitelji njihovih posestev okrutno postopajo z najemuiki in s tem izklicavajo maščevanje. Za parlamentarno unijo Irske z angleškim pravi Gladstone, da se je morala izpeljati s samosilnim podkupljevanjem in s sistematičnim strahovanjem. Te besede so izbudile silno senzacijo. Največ o tem pové „N. Pr.“ v brzojavah iz Londona od 16. t. m. Tako-le se glasi: Gladstone je začel svoj govor v 5. uri 45 min. Začel je namreč s trditvijo, da je namen in konec vseh prizadevanj kabineta zadovoljiti Irce. Ali naj Angleži in Škoti prevzamó denarno riziko, da se reši Irska nadlog? Na to on odgovarja. Ne! Agrarna zločinstva so nastajala, ker niso posestniki živeli na svojih zemljiščih... Več ko so potrosili, več so povečali zakupnino... Unija je bila dovršena z nasilstvom in podkupom... Načrt, kterega bode on razvil, mora stopiti na dan ob istem časi, kakor bill o „Home-ruli.“ Irskim posestnikom je na voljo dano, da se odkupijo... Irski parlament mora sestaviti odbor, nekako statutarno vlado. Glavnica za odkupovanje iznaša 180 milijonov liber strlg... Tisti ki plačujejo manj kakor 4 libre zakupnine se ne bodo silili na odkup. Kupna cena se bode določila poprek za več let, merodajavna naj bo zakupnina l. 1885.

Gladstone misli, da je vsa stvar lahka in da pojde prav gladko. — Vse to bi se razdelilo na več let. Za l. 1887/8 naj se izdá državnega papirja v največem znešku 10 milijonov. Za l. 1888/9 bi se izdalo 20 milijonov, a za 1889/90 zopet 20 milijonov — tedaj vsega skupaj 50 milijonov. Dalje predlaga, britanska vlada naj imenuje vesoljnega prokuratorja (davkarja), kateri bi imenoval podređene vradnike, ki bi pobirali zakupnino in jo njemu odrajtovali. — Govor je trajal skoro 2 uri, in Gladstone je prosil zbor, naj stvar dobro preskuša, ker je silo važna za pomirjenje Irske.

Sicer je pa vojska dala misijonarjem priliko razviti svitlobo krščanske ljubezni do bližnjega, kolikor so jim to dopuščale njih neznatne moči. Ko so meseca julija prišli prvi ranjenci v Drinopolje, niso bile še priprave dovršene. O. Galabert je ponudil vladi bolnišnico v Kaiku in hišo Avgustincev v Drinopolji, skupaj 34 postelj. Bolnišnica ves čas ni bila prazna turških ranjencev, hiša patrov je bila mesec potem, ko je država vredila, strežba bolnikov prosta. Poleg tega ste oskrbovali še dve redovnici s pripomočjo Angležev bolgarske in turške žene v dveh bolnišnicah, potem ste te dve imeli s pripomočjo angleškega odseka v zavetišči 50 Bolgark, katerim ste čez zimo preskrbovale obleko, hranó in delo. Tudi so vzele sestre kakih 15 zapuščenih dečkov in deklic, od katerih jih je več prejemsih zakramente sv. krsta pomrlo za ranami ali po prehudim pomanjkanji.

Ako pomislimo, da ste sestre oskrbovali še dvoje sirotišč po predmestjih Caragaht in Kaik, prašati se moremo začudeno, odkod je dobil ubog misijon prihodkov za toliko podjetij. Res, da vsa taka dela ste mogli prevzeti le z zaupanjem na previdnost Božjo.

Kakor že povedano, sprejeta je „bill“ v prvem branji, a drugo pride 13. maja, in ta čas se bode začela prava debata.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. aprila.

Notranje dežele.

Še nekaj o bodočem avstro-ogerskem domobranu in domobranci. Mnogo se dandanes o tej najnovejši in povsem potrebni napravi govori in piše, tako pa v tej zadevi ni še nihče jasno govoril, kakor princ Alfred Liechtenstein v poslaniški zbornici dne 15. t. m. Princ je stavil več vprašanj, s katerimi se pa ne bomo pečali, temveč si izposodimo le dvoje najbolj zanimivih izmed tistih. Prvo je, kje in po katerih pokrajinah se bodo domobranci izvestno klicali v orožje, če bi se naša država v vojsko zapletla. „Kolikor so meni razmere znane, in sem se o teh prepričal, pravi princ Liechtenstein, tudi ob največji vojski domobrancev ne bo treba po celi državi oborožiti, pač pa po nekaterih okrajih na Gališkem, v Šleziji in Bukovini. S temi ob enem sklicali se bodo domobranci k vojaški službi po Primorji, na Kranjskem in na Tirolih. Ravno tako ga bodo potrebovali po nekaterih južno ogerskih okrajih in na Erdelju. Notranje pokrajine pa prej ko ne, ne bodo oborožene in bi tudi prave naloge ne imele. Drugo vprašanje je: Kaj bodo domobranci delali? Prav mnogo posla bodo imeli, in sicer večinoma vsega doma. Straža bo njihova poglavitna naloga. Zato bodo čuvali n. pr. mostove, železnične prerove, in druge važne naprave, da jih sovražnik ne bo tihotapski razsul in z današnjimi silovitimi razstrelbinami razsul ter tako velike armade ne oviral v njenem zbiranju in prodiranju. Armada, ki vé, da ima za seboj še cele mostove in gotove železnice, po katerih se ji pomoč in živež lahko pošilja, dela veliko bolj zaupljivo v vojski, kakor če tega ne vé! Če bo vojska ravno kje ob meji, recimo okoli Gorice na Furlanski ravnini, se bodo naši domobranci tudi za vojaška spremstva pri transportih porabili; ravno tako bode to prav izvrstna straža za preganjanje vjetega sovražnika iz kraja v kraj, kar je dosedaj mnogo vojakov bojni službi odtegnilo. Pošiljali so jih na vse strani, tukaj nekaj, tamkaj nekaj, kar se je pri glavni armadi mnogo poznalo. Od slej na dalje bodo take malenkosti, ki pa vendar le morajo biti, opravljali domobranci in armada za boj bo skupaj delovala, toraj delovala tudi vspešne.

Včeraj smo se ozrli nekoliko na ravnokar minulo delavnost poslaniške zbornice, ter smo se na kratko pečali z njeno večino. Danes hočemo nekoliko vrstic posvetiti *nemško-liberalcem* ali sedanjim opoziciji ali manjšini njeni. To nekaj tako mogočno politično telo zapadlo je pogubi ter od leta do leta bolj razpada. Gnjiloba, ki se ga je polastila, vničila ga bo s časoma, česar celó „N. fr. Presse“ nič več ne taji, ko pripoveduje, da se je ravnokar minula doba državnega zbora z vrlo slabim vspehom za nemško-liberalce končala. No, če že njihovih listi sami to priznavajo, ki so do sedaj vendar vedno trdili, da še trdno stojé, kot skale v morji, potem se jim mora že res slabo goditi. Pri glasovanji za domobranski zakon se je najbolj pokazalo, kako grozno da je že stranka med seboj razpadla. Tisti junaki, ki so nekaj Avstriji postave dajali, so sedaj povsod na tleh, ker so drug zoper drugega. Sturm se je oglašil pri domobranski debati proti Chlumetzkuemu, dr. Herbst je pobijal Tomaščuka; zopet drugi so se pa glasovanji za vsakega Avstrijca, tako važne postave, kakor je ravno domobranska kar naravnost odtegnili. Sedaj naj pa še kdo trdi, da se bo taka

Novo polje za krščansko usmiljenje odprlo se je sestram, ko so se Rusi bližali Drinopolji. Turki so se skoraj vsi izselili, 150.000 begunov valilo se je proti Carigradu. Obžalovati so bili o tem času posebno otroci, ktere so stariši ali zgubili ali zapustili. Po cestah so nahajali mrtve, ki so zamrli ali za lakoto, ali za mrazom, ali pa so jih povozili, drugi so brez pomoči hodili po cestah.

V vasi, kakih 12 ur od Drinopolja, našli so Turki 50 otrok, od katerih ni bil nobeden star nad 10 let. Ubogi so tam sedeli, popolnoma zapuščeni, v nesnagi in blatu, uši so jih skoraj ujedle. Od časa do časa so jim vrgli kakšen košček kruha, za kterega so se stekli. Turški tolmač, Faso, kterega so poslali, naj tukaj pomaga, ni znal drugega, nego da se obrne do o. Galaberta, ki mu je poslal dve sestri.

Razen teh so rešili še Avgustinci 40 zapuščenih otrok. Največ jih je pomrlo, prejemsí sv. krst, nekaj jih je ostalo misijonu, nekaj so jih stariši nazaj zahtevali.

Resurekcionisti so šole imeli med vojskinim letom, vdeležili so se pa tudi del ljubezni do bližnjega. V 9 mescih so preživeli v Drinopolji 217 oseb, in

stranka, ki se sama razjeda, ki razpada snegu podobna na pomladanskem solncu, še kedaj polastila državnega krmila! Če bo le edinstvo med našimi ljudmi, nikdar več ne! Naj le križ čez-se napravijo, njim je že odklenkalo. Aus ist's!

V Galičiji mislijo srednješolce vtakniti v skupno uniformo, da se bode vsak dijak že od daleč lahko poznal. Kakošna da bo tista uniforma, še ni določeno, kakor se kaže, je pa toliko gotovo, da jim jo bodo predpisali. In sicer so na to misel prišli ondašnji učitelji višjih šol, ter je zadevo že komisija iz učiteljev sestavljena preresetavala. Ob enem je dotična komisija tudi pozvedavala, po katerih državah da srednješolska mladina nosi že enako obleko. Našli so jo v taki skupni opravi menda samo na Ruskem; po drugih državah jo pa le tisti dijaki nosijo, ki se šolajo po zavodih, kakor recimo v Ljubljani Waldherrjevi. Na Francoskem imajo dijaki po vseh zavodih enako obleko, le kedar greó na sprehod, se vsak lahko obleče, kakor mu drago. V Švici se vidi uniforma na učeči se mladini le po vojaških zavodih. Po Angleškem, na Nemškem, v Belgiji in na Švedskem nimajo po šolah nikjer enake obleke. Kljub temu se je gališka komisija izrekla za njo v srednjih šolah, če tudi še veljavnega sklepa o tem niso storili. Ta ukrep, če se potrdi, bo vgođen le bogatinom; za reveže bo pa to še večja nadloga.

V Gališkem deželnem zboru stavil je v letošnjem zasedanji poslanec Malecki predlog o *epeljavni jezikovnega utrakvizma* po vseh zapadno-galiških šolah. Predlog se je izročil deželnemu odboru, kateri se je pa obrnil v tej zadevi na cesarsko akademijo znanosti v Krakovo, kaj da ona misli o tej zadevi. Akademija znanosti povabila je svoje v Lvovu bivajoče ude, naj ji naznanijo svoje mnenje. Može so se te dni v Lvovu sošli in se je večina proti predlogu izrekla. Še celó Rusini, kolikor jih je bilo navzočih, so se proti utrakvizmu izrekli, kterega v najnovejšem času vse obsoja in menda ne po krivici. Čemu z utrakvizmom otroke mučiti in zakaj bi se jim poduk ne dajal v jeziku, kterega razumejo. Naj se s podukom drugega deželnega jezika prične povsod še le tedaj, kedar bodo otroci že v prvih temeljnih vědah dobro podkovani in utrakvizma ne bo nikjer potreba, učenci se bodo pa več naučili in tudi nemški bolje znali, kakor pa na utrakvistični podlagi, ki ni ne krop, ne voda. Naj se dá le vsakemu narodu to, kar mu gré po božjih in državnih postavah, pa utrakvizma ne bo nikjer potreba.

O hrvaškem kraljevem nunciji smo včeraj nekaj govorili, danes pristavimo še to, da je baron Živković, ki je izdelal prvi nuncij, zahteval, da naj se sleparstvo s hrvaškim deficitom konečno zbrise iz skupnih računov, ker postavno tega dolga ni. A regnikolarna deputacija tega ni sprejela. Ni imela toliko narodnega ponosa, da bi jo bil zbedel ta izraz o hrvaškem deficitu. Pač pa je izrekla, da veliki stroški, ki zadevajo ogersko državno gospodarstvo, so na korist posameznim delom, in Miškatović je tolikrat in tolikrat izrekel, da to nima nikakega pomena, ako se govori o hrvaškem deficitu, in da Ogrji se za to ne zmenijo več, niti ne izpeljujejo iz tega kakih posledic. Sedaj se pa vidi, ali Madjari res nič ne mislijo na ta izkaz; obravnave bodo pokazale, ali je baron Živković prav imel, ko je zahteval da naj se ta točka vzame v kraljevi nunciji.

Vnanje države.

Volitve v srbski kraljevini. Okrajev je 22 in volitvenih krajev 102. — Volilo se bode 121 zastopnikov in 40 jih bode imenoval kralj. — Oficijozni listi že hočejo vedeti, da bode v kljub zedinjenju radikalcev in liberalcev velika vladina večina. Radikalci ne bodo višej imeli, nego 30 do 35 mest, liberalci k večemu 10. Akoravno pa nastopi združena opozicija 50 mož, skupščina ima 160 čla-

so sprejeli več zapuščenih otrok. Tudi so obiskovali bolnišnice in bili dušni pastirji katoliškim vojakom.

Dva oo., asumcionist o. Lampre in resurekcionist o. Simuski, sta umrli pri delih krščanskega usmiljenja. Prvi se je učil, preden je vstopil v red, zdavi loslovja, obiskal je vsako jutro bolnike v Plovdivu in jim obvezoval rane, a popoludné je pa počeval po šolah. V jutro 27. marcija 1877 prišel je poslednjikrat k bolnikom, 10 dni pozneje, 6. aprila, je bil že mrtev. O. Simuski je šel za njim drugo leto, 30. marca 1878.

Oblasti so priznale trud misijonarjev. Predsednik ministerskemu svetu je sestre javno pohvalil ter jim poslal nekaj pomoči. Rusi in pozneje Turki so o. Galaberta kinčali z redom. Turška deputacija, ki mu je nesla to obliko, našla ga je na cesti, ko je izšel oskrbovat ranjene. Zahvalil se je prijazno za vladino priznanje; vtaknil red v žep in šel svojo pot.

Najnovejše zgodbe v Macedoniji.

V vojskini stiski je misijonarje tolažil napredek unije v Macedoniji. Ko je vlado nastopil monsign. Isvorov in ko ga je Porta spoznala, je šel v Kukuš, in junija 1879 je že poročal o. Buzeska, kako Viši

nov, vendar bode zmirom večina 110 mož za vlado, ako bodo namreč volitve tako izpadle, kakor računji. Vojski pri zadnji nabiri potrjeni bodo po večbanji v petih mesecih domú izpuščeni, da bodo mogli polje obdelavati.

V *Italiji* bodo nove volitve 16. maja, ožje pa 23. maja. Nova izvoljena zbornica se ima sniti prve dni mesca junija.

Princi kraljeve hiše Bavarske so pred nekaterimi dnevi poslali spomenico *kralju Ljudevitu II.* Na čelu je princ Luitpold in princ Ljudevit Ferdinand, ki baje pri kralju veliko velja. — Storili so pa to zarad tega, ker je kralj, oziroma kabinetna blagajnica, tožen pri deželni sodnji. Prvo tožbo je vložil pisatelj Schneegans, ki je za kralja pisal več iger za privatne predstave. — Prišli so drugi in tretji, tako, da ga sedaj tožijo za 1 milijon mark. Spomenica baje kralju priporoča, naj vredenje civiliste (kraljevih osebnih prihodkov) izroča agnata. — Prišel je 16. t. m. kraljev tajnik, ministerski svetnik pl. Schneider iz Hohenschwangau-a v Monakovo, dolgo se je pogovarjal z ministerskim predsednikom, in ta je potem obiskal druge ministre. Kralj je baje pripravljen, podati se v te obravnave, a njegova kraljeva volja in beseda mora biti merodajna. Pravijo, da bode tudi treba predloge deželnemu zboru, da se stvar vravna. Sicer pa pravijo, da je kralj zdrav in razrešuje vladna opravila. — Drugi pa o tem drugače pišejo. Kdo ima prav?

Na *Laškem* je delavcem tudi že potrpežljivost pošla in že se sem in tje čujejo priprave za kujanje. Če so bili na Francoskem in v Belgiji delavci, ki so imeli sicer dobro plačo za dobro delo, h kujanji zapeljani po brezvestnih hujskačih, se o laških delaveih lahko z dobro vestjo trdi, da jih bo najskrajna sila k temu prignala, da bodo delo postavili. Saj jih vidite leto za letom, kako vam gredo vsako spomlad za delom v tuje kraje! Selijo se kakor lastavice, ker si domá ne upajo dobiti za služka, da bi se preživeli. Kar jih pa vendar domá ostane, so pa za trudapolno in težko delo tako slabo plačani, da se Bogu usmili. Posebno poljedelski delavci groze se, da bodo kar od kraja delo popustili. Če se jim ne zboljša plača. Okoli Pavije so v resnici tudi že delo popustili po rižnem polju. Vlada je 17 kolovodij kujajočih se delavcev zaprla, ostale je pa zaslislala. Kakošen da je položaj teh trpinov, razvidi se iz tega-le: Njihova hrana je dan na dan polenta, voda in nekoliko omaščenga riža. Mesa menda celo leto nimajo drugače v ustih, kakor kedar je somenj ali cerkveno žegnanje. Zasluzek znaša na uro po 14 centezimov za moškega in 9 za žensko, to se vé da ob svojem.

Na *Nemškem* se pečajo s *preosnovno volilno pravico*. Da pri tem vsaka stranka svoje nazore za najboljši smatra, razume se že samo po sebi; saj vemo, da je materi lastno dete najbolj všeč. Menda bo zarad tega pač najbolje, če si ogledamo vsaj površno stranko za stranko, kaj in kako da sodi vsaka posebej o imenovani preosnovi. Socijal-demokratje, s temi hočemo danes pričeti, zahtevajo volilno pravico aktivno in pasivno, t. j. da smé državljani voliti in tudi če treba voljen biti, že z dovršenim 21. letom. Ali je tako zahtevanje pametno? Rekli bi, da ne! Kaj pa zná človek z 21. letom? Znabiti mnogo; dejanskega gotovo nič. On je vse prej, le mož, kakoršnih politično življenje potrebuje, gotovo ne, ker mu manjka vse skušnje, brez ktere sklepa. Kake pa so še namreč skušnje, ki jih ima človek v svojem 21. letu? O čem naj bi govoril, ko nima še drugega za seboj, kakor šolske klopi in marsikdo še teh ne vseh! Prav ima toraj „P. Fr.“, ki pravi, da naj bi se pri novi volilni postavi na to gledalo, da se dōba za aktivno in pasivno volilno pravico postavi še le na 30. leto človeškega življenja. Trideseto leto je starost, kedar ima mož že nekaj skušenj iz življenja, ter poslednje že kolikor toliko spozna. Prvotni volilec naj bo

pastir srečno napreduje. Kukuš se je proglasil za katoliškega, izvzamši kakih 30 obitelj, tudi dve cerkvi ste ostali unitom. Škofija je vbogala zgled glavnega mesta, 36 krajev iz škofij Kukuša in Vadiina s 3442 družinami, 36 mašniki, 28 cerkvami, 25 šolami je pristopilo naslednje leto k uniji. Vlada ni bila več tako neprijazna katolikom, minister Saffret-paša je zapovedal gubernatorju v Saloniku, monsign. Izvorova varovati in podpirati. Vendar preganjanje ni prenehalo, vsaj niži vradniki niso bili nič prijazni. Posebno pa od l. 1883 se je stvar obračala na slabejše. Civilni gubernator iz Soluna ni hotel preganjati katolikov, tem zlovolnejše je bilo stalno vojaško svetovalstvo, razkolniki so podpihovali in na njih pritožbe je obsodil več imenitnejših katolikov. Ko so namreč prebivalci okraja Razlok prosili, sprejeti biti v unijo, tožil jih je škof Dramos pred vojaškim svetovalstvom, da so porazumljeni z Rusom, in na to ničevno obtožbo so bili v ječo vrženi vsi vplivni katoliki. Pri nekaki taki obravnavi se je ponudil turek, da hoče nasprotno dokazati, in to je bilo dosti, da je on prišel v ječo z zatoženimi vred. (Dalje prih.)

toraj 30 let star, preden smé pristopiti k volilni mizi in kandidat naj ima tudi to starost že za sabo, ako hoče voljen biti. Za prvega je ta moška dōba potrebna, da bo volil po svojem prepričanji, za drugega pa, da ne bo pristopen temu in onemu vplivu, temveč da bo, če za poslanca izvoljen, po svojem prepričanji in potrebi svojih volilcev delal.

Boja na *Nemškem* še ne bo tako hitro konec med katoliki in protestantovsko vlado. Komaj se bo sedaj vihar nekoliko podel, ki je divjal med cerkvijo in državo, se že kaže nov boj na — šolskem polju. Za šolo se bodo potegovali katoliki in protestantje. Čegar je šola, tega je tudi navadno bodočnost. V nemškem državnem zboru pričeli bodo namreč kmalo po veliki noči šolsko vprašanje preresetavati. Pri tej priložnosti ponudila se bo katoliškimi časniki jako lepa prilika, pokazati, da so si v svesti svoje vzvišene naloge. Opozarjati jim bo na mnoge nevarnosti, ktere krščanstvu sploh žugajo po brezverni šoli. Centrum nemškega državnega zbora dovršil je častno ravnokar jedno silovito borbo, borbo za žaljene pravice katoliške cerkve. Liberalci pričakujejo, da se bo sedaj razrušil ali vsaj polenil. Možje pa se gotovo motijo. Windthorsta ne bodo tako hitro preslepili in čaka druga ravno tako imenitna naloga v nemškem državnem zboru, kakor je bila prva. Tudi na šolskem polju mora priboriti katolikom pravice, katerih še nimajo. Da, ravno tukaj godé se jim enako hude krivice, kakor so se jim v verskem oziru godile; kajti v šoli se jim poleg katoliške vere zatira tudi še slovanska narodnost, kar smo iz iztočnih pruskih pokrajin že dostikrat povdarjali. Če bi se Windthorst tukaj že prav za Slovane ne hotel potegniti, pognal se bo izvestno za kristjane, za katolike, toraj za verno šolo.

Pariškemu nadškofu in kardinalu Guibertu poslal je sv. oče zahvalno pismo, v katerem mu ob enem častita za tolikanj moške in nevstrašljive besede, kakor jih je Guibert Grevy-ju, predsedniku republike, naravnost in brez ovinkov povedal v pismu, kterege mu je nedavno poslal zarad preganjanja katoliške cerkve. Sv. oče je s tem omenjeni korak Pariškega kardinala popolnoma odobrill, ob enem pa izrekel željo, da bi dotični korak imel blagodejen vspeh. Vlada naj bi se pač ozirala na dobrohotne nasvete in opravičene pritožbe in čem preje tem bolje opustila osodepolno politiko, ki jo je pričela v najnovejšem času nasproti duhovnikom. Poleg sv. očeta izjavilo je tudi 28 francoskih škofov svoje somišljenje kardinalu. Toda ne le duhovniki so, ki ta prepotrebni korak odobravajo, tudi iz odličnih svetnih krogov dobajajo dan na dan sočutna priznanja kardinalu. Še celo princ Napoleon, ki sedaj v Rimu bivajoč večkrat pride v dotiko s svetovno in cerkveno gosposko, izrazil je svojo nevoljo nad sovražnim postopanjem sedanje francoske vlade proti katoliški cerkvi. To se vé, da je Napoleon to priliko iz politične oportunitete porabil. Ob enem je pa višje cerkvene kroge tudi zagotovil, da je vse laž, kar se namreč o njem govori, da bi bil namreč katoliški cerkvi sovražen.

Angleška je vsled Gladstonovega irskega predloga močno razburjena. Zbirajo se ljudje tu in tam, narod, vera, socializem se na pomoč kliče, da bi prepričali Gladstonu delovanje. Gladstone se brž ko ne zanaša na množino naroda, ima pa še toliko poguma, da očita Angležem krivice ki so jih storili irskemu narodu. Agrarna zločinstva so nastala in se množila po brezobzirnosti zemljiških posestnikov, ki se na svojih zemljiščih niso živeli; ko so več potrosili, zvišali so zakupnino. Preziranje in odrtija na oni strani, na drugi strani pa največa revščina je rodila tista zločinska dejanja. In to je trajalo od rodu do rodu, in angleški parlament, ki je imel moč v rokah, je gledal vse to, a ni nič storil, tedaj se je tudi vdeležil teh krivic. To so trpke resnice, ali jih bodo prenašali ponosni Angleži, — ali bodo spoznali krivico in se poboljšali!

Domače novice.

(0 novi vojašnici.) Kjer bo stala nova vojašnica za pešce, so se tudi že priprave za njeno zgradbo pričele, ktero je prevzela kranjska stavbena družba.

(Priprave za zgradbo) nabrežja ob desnem bregu Ljubljance so se že pričele s tem, da se zabijajo bruni v Ljubljano, ki bodo temelj podlagi za zidarski oder in sploh za stavbeni promet ob vodi.

(Tatú), ki je posebno po urah in gotovini prežal, vjeli so v ponedeljek ponoči na dvorišči neke gostilne, kjer je zviti grešnik mislil v ondašnjem hlevu spečim hlapcem žepe preiskati. Na veliko srečo se je eden hlapcev zbudil, ko je ravno bos tat vrata pri hlevu prav po tihem odprl. Takoj sta bila skupaj in nekaj minut kasneje vzela je tatu že policija. Ni domačin, temveč pravi, da je agent tam nekje iz Saleburškega domá. Več časa se je klatil po naših krajih od Celovca pa do Trsta, kjer je ljudem po hōtelih ure kradel, pa tudi denarja se ni branil, če je ravno nanj naletel. Star je blizo 45 do 50 let in že popolnoma osivel. Redarstvo slutí, da je to prej ko ne eden slaboglasne Buda-

peštanske tatiske zadruge. Piše se Franc Höller, če je po pravici povedal, kar je pa tudi še jako dvomljivo, kajti pri Maliči, kjer je zviti lisjak jako elegantno stanoval, vpisan je bil za Stollbergerja.

Enakega tiča, kakor v ponedeljek zvečer v Ljubljani, prijeli so minoli teden v Porečji na Koroskem, ki je več časa v Celovcu jako fino živel, ne da bi bil kedaj vprašal dotičnega hōtelirja, koliko da vsak dan vse to velja. Ko se je pustolovec v Celovcu že vsega dobrega najedel, preselil se je v Porečje, račun plačati je pa pozabil. Vsled tega ga je dal Celovski hōtelijer v Porečji prijeti, češ, da je pustolovec, če prav se je za laškega barona izdajal.

(Pustolovec) je vedno več po naših krajih. Minoli teden prišel je te vrste tič na predmestje, kjer se je takoj za sobo pri neki družini oglasil in se ob enem za hrano pogodil. Rekel je, da čaka na svojega brata, s katerim bodeta pri Mahru študirala. Med tem je obiskal enega tukajšnjih urarjev, pri katerem si je vzel na obroke zlato uro, rekoč, da je premožnih starišev sin iz Zadra doma, in bo pri Mahru študiral. Urar se je prepozno o tej trditvi prepričal, da je sleparju žrtva postal. Ko je namreč pri Mahru zvedel, da pod tem in tem imenom ni nobenega dijaka ondi in tudi nobenega ne oglašenege, je pofiskal sleparja na njegovem stanovanji, kjer ga pa že tudi ni bilo več. Jeli so ga namreč podplatje peči in jo je pobrisal — kam, to Bog vé. Tudi omenjeno družino je oškodoval za 11 goldinarjev denarja, ktere si je na posodo vzel in pa deset dni za hrano, ki jo je snedel. Govoril je slabo nemški z laškim naglasom.

(„Slovensko pevsko društvo“) razposlalo je, kakor se nam iz Ptuja poroča, do sedaj sledeče pesmi: 1. A. Foerster, „Ave Marija.“ — 2. Dr. G. Ipavec, a) „Pod lipo,“ b) „Slovenska dežela.“ — 3. Nedvéd, „Moj dom.“ 4. D. Jenko, „Naprej.“ Dr. B. Ipavic, „Kdo je mar?“ se še tiska in se bode v kratkem razposlal. Naloga pevcev je sedaj, da se pridno vadijo. Če bi kateri društvenik morebiti po naključbi pesmi še ne bil dobil, ali če še kateri gg. poverjenikov več glasov potrebuje, naj to odboru naznani, da mu takoj zaželjene glasove dopošlje. Ob enem se gg. poverjeniki prosijo, naj pesmi, ki so se pri lanskem pevskem zboru pele, odboru vrnejo.

(Banka „Slavija“). Nov dokaz zaupanja in veljave pridobil si je slovanski ta zavod tudi med Nemci. Glavno ravnateljstvo „alpinske montanske družbe“ na Dunaji priporočilo je namreč banko „Slavijo“ podredjenim svojim uradom, pozvavši jih delovati v to, da si uradniki in delavci „alpinske montanske družbe“ zavarujejo pri njej življenje.

Razne reči.

— Požar v Stryj-i, mestu v Galiciji, s 15.000 ljudmi. O tej grozni nesreči 17. t. m. zvedó se podrobnosti, ki nam kažejo strahovito razdejanje in ogromno škodo; govori se, da je nad 100 ljudi zgorelo ali hudo bilo poškodovanih. Med mrtvimi sta: Kolubovič, ravnatelj ljudske šole, in uradnik Kondzinky. Vse pristave in skladišča lesa so zgorele. Pivarna, tovarna za parkete, depot želene brambe, kolodvor, magistratno poslopje je zgorelo. Stolp katoliške cerkve je ubil tri ljudi. Bil je silen vihar in ni bilo moč kaj rešiti. Reva je grozna. Državna železnica prevaža ljudi v Sambor, Drohovice in Lvov, Ranjenci so v bolnišnici v Lvovu. Pogorelo je 650 poslopij. — Škoda zadene več zavarovalnih društev, največ asekuranco v Krakovem, avstrijskega „Feniksa“ in Tržaško „Riunione Azienda“. Goreti je začelo v soboto popoldne ob 2. pri rusinski cerkvi v hiši ključavničarja Ciesluka in Kasimirovi ulici. V pol ure je na štirih krajih mesta gorelo, več del trga na „Ring-u“ je takoj zgorelo, ni bilo misliti na rešenje. Ako so ljudje kaj pometali iz oken, takoj se je tega ogenj prijel, ker je preskakoval od ulice do ulice. Na 15 ulicah je gorelo. Se celo kolodvor na Dnjevstrški železnici, ki je zunaj mesta, je zgorel. Magistratno poslopje, občinska blagajnica in skoraj vsi akti so zgoreli. Zastonj so se trudili ognjegasci iz Lvova, Drohovic in Stanislava, na tri milje daleč se je kadilo in požar videl. — Kar je mesta še ostalo, je vse razburjeno in strašno pomanjkanje tam. — Med požarom se je kradlo, po nekodih so se pogorelci in lopovi sprli. Pri brizgalnicah ni hotel nikdo pomagati. Blagajna okrajne sodnije je bila rešena. Na pokopališči so se vneli leseni križi. Gorelo je še cel dan 18. Pogorelci so trpeli hudo lakoto, in na državnem kolodvoru se je vse trlo. Škode je 4 milijone. Med temi, ki so pomagali gasiti, je konduktér Falatavic s strehe padel in se ubil. Pogrešajo več otrok, ki so v ognji smrt našli. Za mestom Stryj-em je kmetijsko selo, tudi tega se je ogenj lotil; zgorelo je 14 koč. Iz

bolnišnice so prenesli več hromovih. Blagajno okrajnega zastopa s 26.000 gld. so rešili. — Pravijo, da bo minilo teden dni, preden da požar popolnoma vgasne. — Sviti cesar je dal 5000 gld.; darovali so tudi: c. k. namestništvo, deželni odbor, občinski svet v Lvovu in hranilnica. C. k. namestnik se je podal s temi darovi takoj na kraj nesreče.

— V Budapešti hočejo delavci velikonočno nedeljo napraviti zbor in na dnevni red postaviti točko: Načrt postave, ki se tiče obrambne postave, z ozirom na pravice in dolžnosti delavskega stanu.

— Iz Madrida se poroča, da je škof msgr. Izquierdo umrl 19. t. m. ob 1/4 6. Ob njegovi smrti sta bila navzoča nadškof iz Toleda in marki Vega de Armio. Umoril ga je duhoven, ki je bil zaradi nerodnega življenja v prepoved dejanj. — Nesrečnemu človeku je ime Galeotto Cotilla. Prišel je na cvetno nedeljo pred stolno cerkev pol ure, preden je imel škof priti v cerkev. Ko je škof stopil iz voza in po stopnjicah šel v cerkev, je vstrelil trikrat nanj, škof se je zgrudil. Galeotto Cotilla je bil napravljen kakor duhovnik in se je pomešal med druge duhovnike, ki so škofa čakali. Mnogi so bila silno razburjena in mašnik je stopil na leco in skušal pomiriti ljudstvo. — Preiskovalen sodnik je le kaj malega mogel izprašati škofa. Papežev nuncij ga je previdel s svetimi zakramenti. Škof Izquierdo je bil na strani sedanje vlade, zato ga je pisano gledala duhovščina vdana Don Karlu. Kraljica Kristina se je zjokala, slišati, da je bil škof napaden. Ljudje so hoteli morileca raztrgati. Pri zaslišanju je rekel: „Nisem morilec, ko so odbili vse moje prošnje, sem se maščeval, pred sodnijo bom vse povedal.“

Telegrami.

Zadar, 30. aprila. Cesarski in kraljevi visokosti Rudolf in Stefaniya odrinila sta včeraj ob 3. uri popoldne iz Lacrome.

Lvov, 20. aprila. Grozne reči pripovedujejo se iz Stryjskega pogorišča. Zgorelo je posebno veliko otrok. Izsledilo se je do sedaj že več nego 3000 pogorelcev. Danes je padel velik sneg, kar je na polovico nagim ljudem, ki morajo na planem prebivati in prenočevati, silna nadloga. Zmrzujejo in stradajo, da se Bogu usmili. Če ne bo hitro od kake strani pomoči, mora jih mnogo za lakoto pomreti. Zbog silnega vetra se je ogenj s tako silo razširil, da se je le malo komu posrečilo denar rešiti.

Umrlj so:

V bolnišnici:

18. aprila. Andrej Šusteršič, delavec, 64 let, Bronchitis chronica. — Anton Kastelič, delavec, 35 let, Pneumonia sinistra.

19. aprila. Marija Loboda, posestnikova hči, 2 leti, vsled vodenice v glavi. — Anton Delost, kajzar, 46 let, Septikemia. — Alojzija Novak, delavka, 47 let, jetika.

Tujci.

19. aprila.

Pri **Maltcu**: Pokorny, ravnatelj, z Dunaja. — Karl Heiss, železn. nadzornik, z Dunaja. — Glauber, Wildt, Heller, Robischek, Freischberger in Blumenstock, trgovci, z Dunaja. — Karl Zahlbrukner, inženir, iz Heba. — Karl pl. Steiner, dijak, iz Grada. — J. Kobler, uradnik, iz Reke. — Globočnik, iz Železnikov.

Pri **Stonu**: Jurij Tripčevič, zasebnik, iz Rusije. — Rudolf Schmidl, c. k. stotnik, z Dunaja. — Blühdorn, posestnik, z Dunaja. — Soukup, Scharf in Tissen, trgovci, z Dunaja. — Emil Chmel, trgovec, iz Brna. — Dr. L. Graf, c. k. svetnik in župan, s soprogo, iz Heba. — Gustav Hellmann, trgovec, iz Iglava. — Vitez pl. Wagner, c. k. generalmajor, iz Grada. — Wilhelm, c. k. častnik, iz Grada. — Otto Gerstner, c. k. podpolkovnik, iz Grada. — Moris Reichhold, c. k. major, iz Grada. — Dr. J. Buchler, trgovec, iz Trsta. — Gregor Steržič, posestnik, iz Senožeč. — Adalbert Kotarba, fabrikant, iz Swiatniki gorne. — Franc Šlibar, posestnik, iz Selc.

Pri **Južnem kolodvoru**: Leopold Diamant, potovalec, iz Prage. — Paul Leupold, trgovec, s soprogo, iz Neissena. — Emil Hohenberger, trgovec, iz Grada.

Pri **Avstrijskem caru**: Franc Lach, zasebnik, iz Maribora. — Ceferin, zasebnik, iz Idrije. — Katarina Kogej, trgovčeva soproga, iz Postojne.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	727-97	+ 8.0	sl. jzp.		megla	
20. 2. u. pop.	727-34	+15.4	sl. vzh.		oblačno	2-10
9. u. zveč.	728-17	+10.8	sl. vzh.		oblačno	

Zjutraj megla, potem sonce; proti popoldnevu oblačno in dež. Srednja temperatura gorkote 11.4°C, za 1.9° nad normalom.

Izdajatelj in odgovorni tiskar Josip Jerič.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 58 kr., — domača 6 gl. 76 kr. — Rž 5 gl. 94 kr. — Ječmen 4 gl. 78 kr. — Ajda 5 gl. 94 kr. — Proso 6 gl. 60 kr. — Turšica 5 gld. 44 kr. — Oves 3 gl. 62 kr.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 70 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	84 " 80 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 " 10 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 55 "
Akcije avstr.-ogerske banke	878 " — "
Kreditne akcije	287 " 60 "
London	126 " 25 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleonid.	10 " 03 1/2 "
Ces. cekini	5 " 94 "
Nemške marke	61 " 80 "

Od 20. aprila.

Ogerska zlata renta 4%	102 gl. 50 kr.
" papirna renta 5%	94 " 20 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 115 " 75 "
" Länderbanke	220 " — "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	598 " — "
" državne železnice	240 " 25 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	206 " — "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 128 " — "
4% " " " 1860	500 " 138 " 50 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 170 " 25 "
" " " 1864	50 " 169 " 75 "
Kreditne srečke	100 " 180 " — "
Ljubljanske srečke	20 " 21 " 75 "
Rudolfove srečke	10 " 18 " 75 "
Prior. oblig. Elizabete zap. železnice	118 " 30 "
" Ferdinandove sev.	98 " 40 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	105 " — "

Poslano.

Gospodu pl. Trnkóczyju!

Lekarju zraven rotovža v Ljubljani.

Naznanjam Vam sprejem 5 steklenic cveta za konje ali konjskega fluida.*) Ker se je ta od Vas narejen cvet za konje pri zunanjih boleznih pri mojih konjih tako izvrstno obnesel, zasluži da se po časopisih javno razglasi.

Srčen pozdrav!

(3) **Anton Krašovic,**
posestnik.

Vrhnika pri Starem trgu poleg Rakeka, 3. jan. 1886.

Za notranje bolezni pri konjih, goveji živini, prašičih in ovcah, priporoča se pa izkušeni **Živinski prah** (1 zavoj 50 kr., 5 zavojev 2 gl.) Mnogotere ozdravila pri rabi tega živinskega prahu, kakor njegove dobrodne lastnosti pri različnih boleznih, pripravile so živinske zdravnike in živinorejce do tega, da ta prah za prvo in najvažnejšo zdravilo rabijo ter se priporoča, da ga vsak gospodar pri notranjih živinskih boleznih takoj rabi, sploh da se ta prah zmeraj pri hiši nahaja. Izvrstno se rabi ta živinoredilni prah, ako živina neče jesti, pri krvni molži, kakor tudi za izboljšanje mleka.

Prodaja in razpošilja ga z vsakdanjo pošto **lekarna Trnkóczy**, zraven rotovža v Ljubljani.

*) Konjski fluid 1 steklenica 1 gl. — 5 steklenic samo 4 gl.

MARSALA-FLORIO,

najboljše

Sicilijansko desertno vino

za slabotne, bolnike in okrevajoče jako okrepčavajoča pripomoč. Za zdrave je pa to vino boljše memo vsakega družnega deserta.

Pravo dobiva se v Ljubljani pri

G. PICCOLI-ju, (8)

lekarna „pri Angelu“ na Dunajski cesti.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani se dobiva nova knjiga:

STAVBINSKI SLOGI,

ZLASTI KRŠČANSKI,

NJIH RAZVOJ IN KRATKA ZGODOVINA,

Z DODATKOM

O ZIDANJI IN POPRAVLJANJI CERKVA.

(20)

V tekstu 145 slik in 40 tabel s 305 slikami.

Spisal

J. FLIS,

špiritual v knezo-škof. duhovenskem semenišču.

Vsa knjiga obsega 33 pól v četvorki in velja 6 gld. 50 kr.

Knjigo imamo tudi v sledečih ličnih in solidnih vezih: V pol platnu, z zlatotiskanim naslovom na hrbtu 7 gld. 50 kr. — V platnu, barevano obrezo, z zlatotiskanim naslovom na hrbtu in platnicah 8 gld. — V platnu, zlato obrezo, z zlatotiskanim naslovom na hrbtu in platnicah, ter pozlačenimi platnicami 9 gld.

Poštne zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Laščev vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

Najboljši papir za cigarete

LE HOUBLON

Francoski izdelek

CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.

Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (16)

Umetne (24)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Izšla je ter se dobiva v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani** knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(30) **IVAN BELEC,**

župnik.

Knjiga obsega 9 pól v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najjako brezplačno.